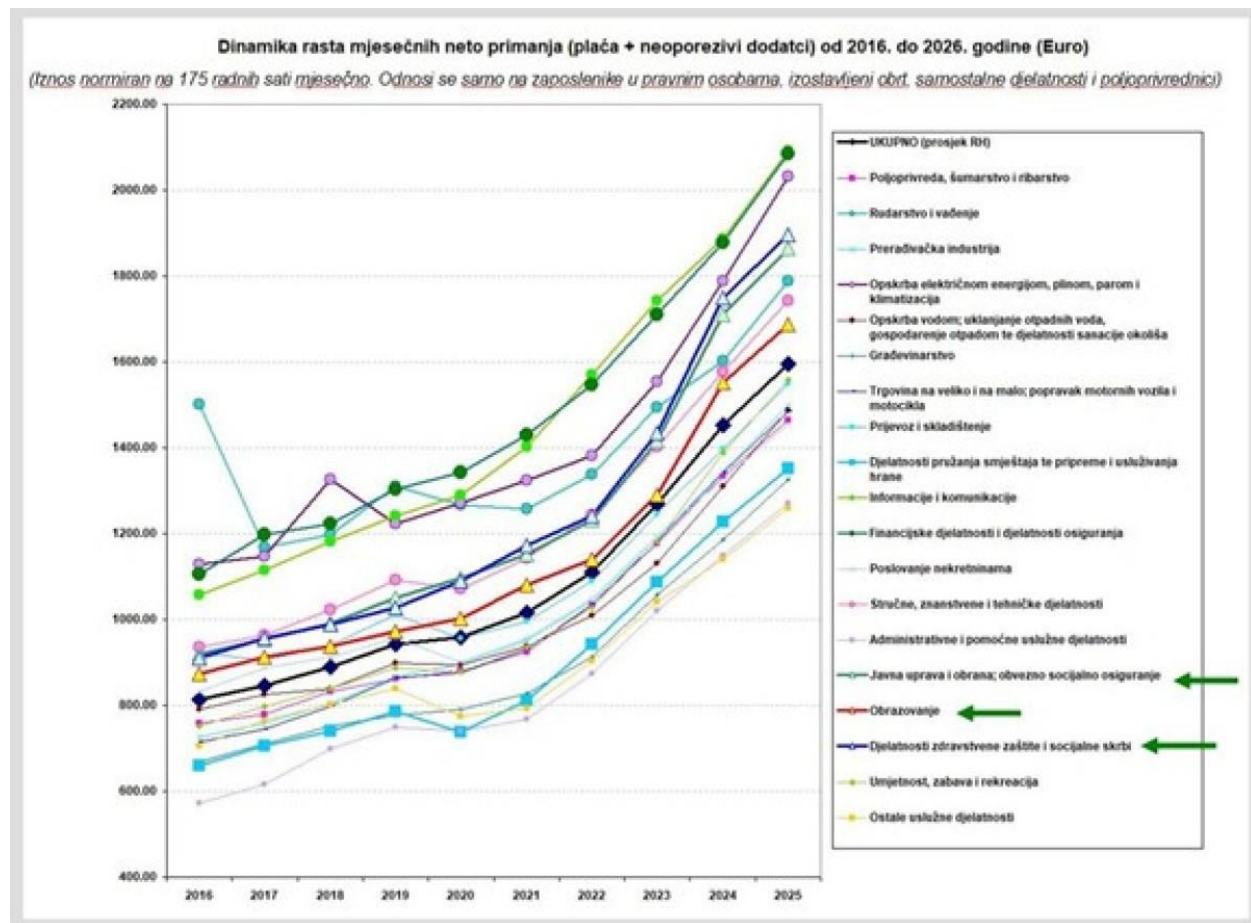

Zarade u privatnom sektoru veće su nego u javnom, a „prosječne plaće“ ta dva sektora ne postoje

08.06.2026.

Izvor: [Zarade u privatnom sektoru veće su nego u javnom, a „prosječne plaće“ ta dva sektora ne postoje](#) « Matica hrvatskih sindikata

Redoviti profesor u trajnom zvanju na Prehrambeno-biotehničkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu **prof. dr. sc. Damir Stanzer** za Forum.tm razbija medijske manipulacije i neistine *ekonomskih stručnjaka* o plaćama u Hrvatskoj te objašnjava zašto usporedba plaća u privatnom i javnom sektoru uopće nije moguća.

Članak [“Zarade u privatnom sektoru veće su nego u javnom, a „prosječne plaće“ ta dva sektora ne postoje”](#) prenosimo u cijelosti:

Nedavni zajednički prosvjed sindikata privatnog i javnog sektora sa zahtjevom za prosječnom plaćom od 2200 eura ukazali su na to da *smrtnici* u Hrvatskoj, i privatni i javni, sve teže prate cijene. Reakcija poslodavaca i uobičajenih lobista s one druge strane barikade bila je snažna.

Pojedini „ekonomski stručnjaci“ svoju su medijsku protukampanju temeljili i na standardnim *neoliberalnim* floskulama, ali i na lukavom svođenju tog konkretnog privatno-javnog sindikalnog prosvjeda i problema plaća isključivo na javni sektor. Iako su na prosvjedu njihovi vlastiti privatni radnici, odnosno sindikati privatnog sektora^[i] prosvjedovali protiv premalih plaća, poslodavci i njihovi medijski lobisti isključivo su se usmjerili na propitkivanje previsokih plaća javnog sektora. Tko o čemu – oni samo o javnom. Budući da za neke antisindikalne medijske lobiste ekonomija, nažalost, nije bliska STEM-znanosti, već je to nekakva kombinacija filozofije, ideologije, PR-a i gatanja iz kave, vrijedi iz kuta autsajdera razmotriti osnovne probleme argumentacije tih *ekonomskih stručnjaka* u medijima, čiji raspon ide od nesporazuma, preko manipulacija, pa sve do neistina.

PROBLEM 1: NE, U HRVATSKOJ NE RADI SAMO 1,47 MILIJUNA LJUDI. ZAPOSLENIH JE 1,7 MILIJUNA

U želji da otklone oštricu kritike vlastitih radnika na premale plaće, lobisti medijski nastoje zaposlenike javnog sektora prikazati nekakvim enormnim utegom koji ne dopušta da plaće u privatnom sektoru porastu. Zato namjerno pretjeruju s brojem i udjelom tih javnosektorskih (za njih: „nerealnih“) zaposlenika. Šefica HUP-a Irena Weber bez da trepne izjavljuje „svaki treći Hrvat radi za državu“, a stranka Fokus iznosi još luđu kombinaciju: „U Hrvatskoj oko 1,2 milijuna ljudi u privatnom sektoru stvara vrijednost iz koje se financira između 550 i 600 tisuća zaposlenih u javnom sektoru“. Eto, kad kirurg u javnoj bolnici nakon 10 sati operacije spasi život članu stranke Fokus, isti ne smatra da mu je time taj kirurg stvorio ikakvu novu vrijednost. Ili: kad zaposlenik *kladioničarske industrije* (privatni sektor) stvori ovisnost kod 16-ogodišnjeg mladića^[ii] – to je navodno *novostvorena vrijednost*. A kad javnosektorski psiholog (*grozni uhljeb*) nastoji izliječiti tog dječaka od te ovisnosti, onda to navodno nije „realni sektor“ i ne stvara nikakvu *vrijednost*! Taj psiholog navodno samo „troši vrijednost koju je stvorio privatni kladioničar“! Je li tako ili ipak nije?

Koji su broj i udio *uhljeba* teško je bez preciznijih podataka reći. U hrvatskim javnim i državnim službama (pravosuđe, zdravstvo, školstvo, sudstvo, policija, carina, državna uprava...) zaposleno je oko 250 tisuća ljudi, u vojsci i lokalnoj samoupravi kao takvoj možda još nekoliko desetaka tisuća, a ukupan broj zaposlenih građana u Hrvatskoj je oko 1,7 milijuna. Teško je zamisliti da bi „svaki treći Hrvat (!!!) u Hrvatskoj radio za državu, kako to *stručno objašnjava* šefica HUP-a (pri oko 7 milijuna Hrvata na svijetu ili oko 3,8 milijuna građana Hrvatske), ali niti to da bi u Hrvatskoj trećina zaposlenih bila „javni sektor“, čak i ako stvarnom proračunski financiranom javnom sektoru pridodamo i od države potpuno odvojene samostalne tvrtke – npr. vozača javnog gradskog autobusa u Rijeci, onog koji se ne financira iz države ili poreza nego od kupljene vozne karte^[iii]. Međutim, osim prenaplašavanja veličine javnog sektora iznošenjem *proizvoljnih* brojeva njegovih zaposlenika, postoji i za ovu temu važniji *kreativno-računovodstveni* trik kojim pojedini *ekonomski stručnjaci* ukupan broj zaposlenih u Hrvatskoj reduciraju samo na one koji su zaposleni „u pravnim osobama Republike Hrvatske“.

Tim „užim obuhvatom privatnog sektora“ kreativni lobisti ukupan broj od cca 1,7 milijuna onih koji imaju dohodak od rada potezom pera svode samo na (trenutno) oko 1,47 milijuna. Ovom namjernom redukcijom privatnog sektora dobivaju veći fiktivni udio odnosno postotak javnog sektora u takvoj suženoj „ukupnoj zaposlenosti“ kojim mogu, kao nekakvim utegom, dramatično medijski opravdavati ono što žele opravdavati. Koga u potpunosti izostavljaju?

Izostavljaju oko 230 tisuća obrtnika, slobodnih zanimanja i poljoprivrednika – kao da oni nisu privatni sektor i kao da oni nemaju mjesečnu plaću (samo se to ne zove *plaća* i nije dio statistike plaća DZS-a). Za „vrhunske ekonomske stručnjake“ obrtnik, npr. vodoinstalater ili keramičar – kao da uopće ne postoje u privatnom sektoru.

Kao ni određeni broj odvjetnika, IT-stručnjaka, arhitekata, konzultanata i ostalih prilično plaćenih stručnjaka – koji imaju prijavljen obrt ili slobodno zanimanje – i uopće si ne isplaćuju *plaću* koju bi bilježi DZS.

Taj dio privatnog sektora s 230 tisuća ljudi zaboravljaju, a za lobiranje protiv navodno prevelikih javnosektorskih plaća kao idealni subjekt komparacije u privatnom sektoru služe im blagajnici u trgovinama, platformski radnici i ostali NKV i SSS zaposlenici s malim isplaćenim plaćama. Kad to usporedite s plaćom liječnika ispada prava drama – liječnik u javnom (i u privatnom!) sektoru ima znatno veću plaću nego *azijski* nesretnik koji u privatnom sektoru razvaža pizze malim motociklom.

PROBLEM 2: USPOREDBA „PROSJEČNIH ISPLAĆENIH PLAĆA U PRAVNIM OSOBAMA“ IZMEĐU JAVNOG I PRIVATNOG SEKTORA UOPĆE NIJE MOGUĆA – NE POSTOJE JAVNO DOSTUPNI PODACI

Građane Hrvatske medijski lobisti neizravno održavaju u uvjerenju da negdje postoji vjerodostojan javni izvor (npr. FINA, DZS, neko ministarstvo...) s navedena dva broja – prosječnom plaćom u javnom i prosječnom plaćom u privatnom sektoru. Međutim – to je neistina, takvi brojevi uopće ne postoje. Način na koji „ekonomski stručnjaci“ dolaze do tzv. „procjene“ prosječnih privatnih i javnih plaća meni kao STEM-znanstveniku prilično je šokantan. Podaci u izvješćima DZS-a odnose se na prosječne isplaćene plaće u 20 tzv. *područja djelatnosti*, što je unificirani europski standard^[iv]. Poneko od tih 20 *područja* čine zaposleni isključivo u javnom sektoru (npr. u Sektoru P: *Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje*), neka područja čine samo zaposleni u privatnom sektoru (npr. Sektor M: *Poslovanje nekretninama*), ali većina preostalih područja su mješovita, s različitim udjelom javnog i privatnog sektora. Naprosto je nemoguće razdvojiti javni i privatni sektor na taj način.

Pa, budući da uopće ne postoje podaci o prosječnoj plaći javnog i privatnog sektora, kako medijski *ekonomistički lobisti* dolaze do izjava „plaća u javnom sektoru veća za 600 eura od one u privatnom“ ili „plaće u javnom rastu brže od onih u privatnom“? Tzv. „metode“ sličnije su gatanju iz kave nego nekakvoj STEM znanosti. Što oni naprave? Često ne uračunavaju prosjeke svih plaća privatnog i javnog sektora, već iz ukupnog broja od 20-tak grupa djelatnosti prema vrlo upitnom (za mene neznanstvenom!) principu izdvoje nekoliko područja djelatnosti koja u cjelini proglaše „javnim sektorom“, a ostala proglaše „privatnim sektorom“.

Iako ti sektori to nisu! Zatim međusobno usporede konkretne prosječne plaće samo u tim odabranim djelatnostima i to proglaše „usporedbom plaća privatnog i javnog sektora“! Tako su iz *proračuna* u privatnom sektoru isključene brojne grupacije djelatnosti, kao i obrtnici, slobodna zanimanja i poljoprivrednici. To je otprilike kao da izmjerite visine dječaka i djevojčica u šestim razredima škola u Splitu i onda kažete „sve hrvatske djevojčice su 3 cm više od svih dječaka“.

Međutim, metodička greška je i dvostruka – ne samo da ne obuhvate kompletan broj svih zaposlenih i njihovih plaća u oba sektora, već predstavljeni brojevi uopće niti ne predstavljaju javni ili privatni sektor. Zašto? Zato što ni *zdravstvo* ni *obrazovanje* koje proglašavaju „javnim sektorom“ nisu isključivo javni sektori. To su mješovita tržišta s određenim udjelom privatnih klinika i ordinacija, te privatnih visokih učilišta i škola, možda intuitivnije sagledivo kroz zubarske ordinacije i vrtiće.

Ako više od 85 % zubarskih ordinacija jesu privatne ordinacije – jesu li svi zubari i sve njihove plaće „javni sektor“, baš kao i oko 30-ak % medicinskih psihologa koji imaju privatnu praksu? Privatni starački domovi su „javni sektor“? Privatni vrtići su „javni sektor“? Privatna visoka učilišta, čiji brojčani (ne i personalni) udio doseže sad već i više od 40 % – isto je „javni sektor“? Za nas STEM-ovce ne, ali za poneke ekonomiste da – kompletan sustav zdravstva i obrazovanja proglašavaju „javnim sektorom“. Pa vam onda prosječnom plaćom u zdravstvu i obrazovanju *mašu* kao *plaćom javnog sektora*.

Lakšem pamćenju ovog apsurdna pomaže i *fun-fact* – trenutni predsjednik upravo *Hrvatske udruge poslodavaca* ujedno je i rektor jednog privatnog sveučilišta. Međutim, njegova poslodavačka udruga kod medijskih istupa njegovu osobnu posve *privatnosektorsku* rektorsku plaću na privatnom sveučilištu uračunava u – plaće „javnog sektora“! Dodatna *cveba* je i to što su mnogi od poznatih *ekonomskih* i *financijskih stručnjaka* koji neumorno medijski lobiraju o prevelikim plaćama javnog sektora istovremeno i predavači na privatnim učilištima [\[v\]](#). Pa onda i svoje vlastite plaće, privatno-sektorske, uredno uračunavaju u „plaće javnog sektora“ koje kritiziraju! Jer je, eto, „metodologija takva“ – kompletno *Obrazovanje* proglašavaju javnim sektorom. *Šta možemo*.

Dodatna *bizarnost* argumentacije u kojoj se sve plaće zdravstva, *socijale* i obrazovanja proglašavaju „javnosektorskim plaćama“ proizlazi i iz same strukture HUP-a. Naime, HUP u svojoj strukturi ima i ove grane: HUP–Udruga poslodavaca u obrazovanju, HUP-Udruga privatnih poliklinika, bolnica, lječilišta i ustanova za zdravstvenu skrb, HUP-Udruga liječnika poslodavaca u ugovornom odnosu i HUP-Udruga zdravstvene njege, rehabilitacije i socijalne skrbi. Time, samom svojom strukturom, HUP priznaje da zdravstvo, socijalna skrb i obrazovanje nisu javni sektor u cjelini i da prosječne plaće tih djelatnosti nisu prosječne plaće javnog sektora. Ali ih ipak u argumentaciji koriste kao javne!

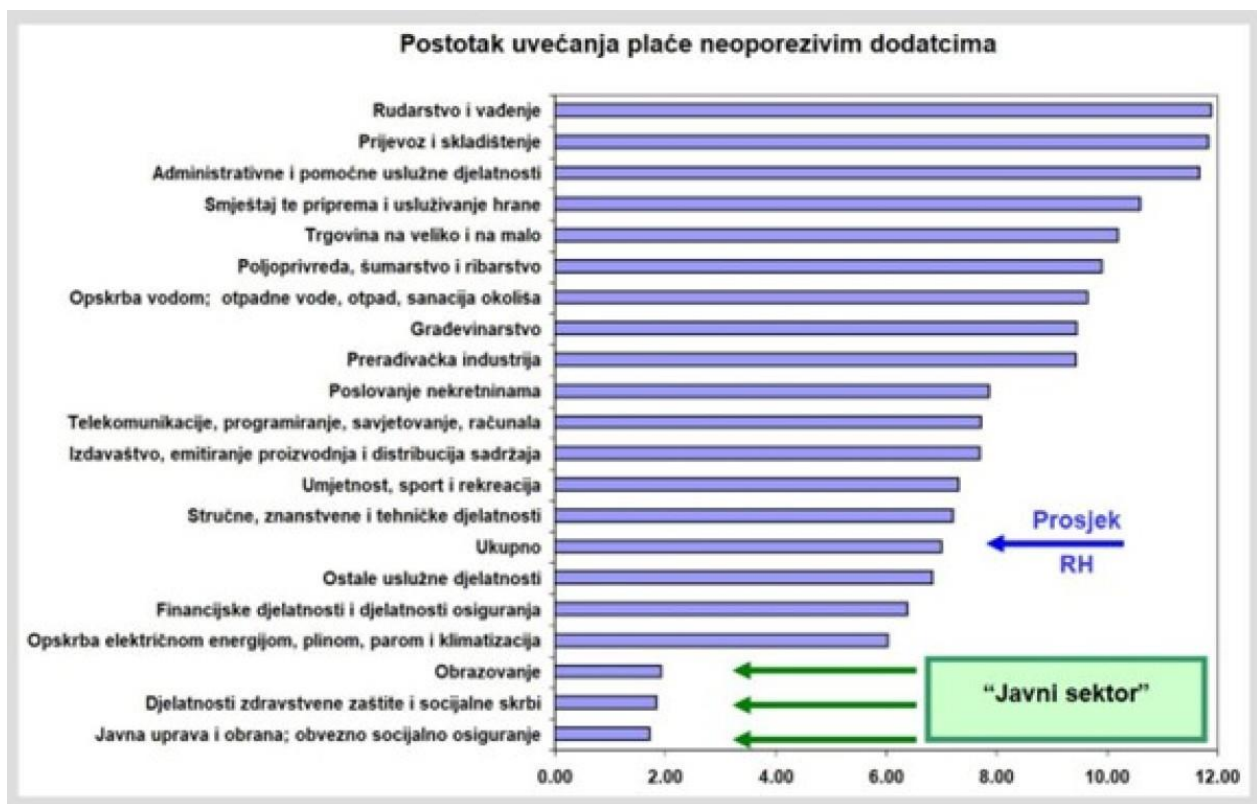
PROBLEM 3: NE, USPOREDBA DZS-ovih „PROSJEČNIH ISPLAĆENIH PLAĆA U PRAVNIM OSOBAMA“ NIJE USPOREDBA STVARNIH PLAĆA. POSTOJE NEMALI/NEOPOREZIVI DODATCI. (PLAĆA = OPOREZIVI DIO + NEOPOREZIVI DODATAK)

Manipulativna usporedba *prosječnih isplaćenih plaća u pravnim osobama* koja je neistinita već i zbog prethodno navedenih razloga, besmislena je i zbog toga što zaposlenici ne dobivaju svakoga mjeseca samo tu „prosječnu isplaćenu plaću u pravnim osobama“ koju izlistava DZS, nego i dobar dio mjesečnih primanja kroz *dodatni* legalni kanal – neoporezivi dodatak. A ponekad i kroz ilegalni (sivi/crni) kanal.

Dodatni legalni kanal isplate stvarnih plaća je sve ono što dopunjava osnovnu DZS-ovu plaću i ne ulazi u poreznu osnovicu. Posljednjih je godina država stvorila čitav niz načina da poslodavac isplati manju osnovnu bruto-plaću zaposleniku [\[vi\]](#), te mu *dodatan* novac do punog mjesečnog *osobnog dohotka* isplati na neke neoporezive načine. Pa

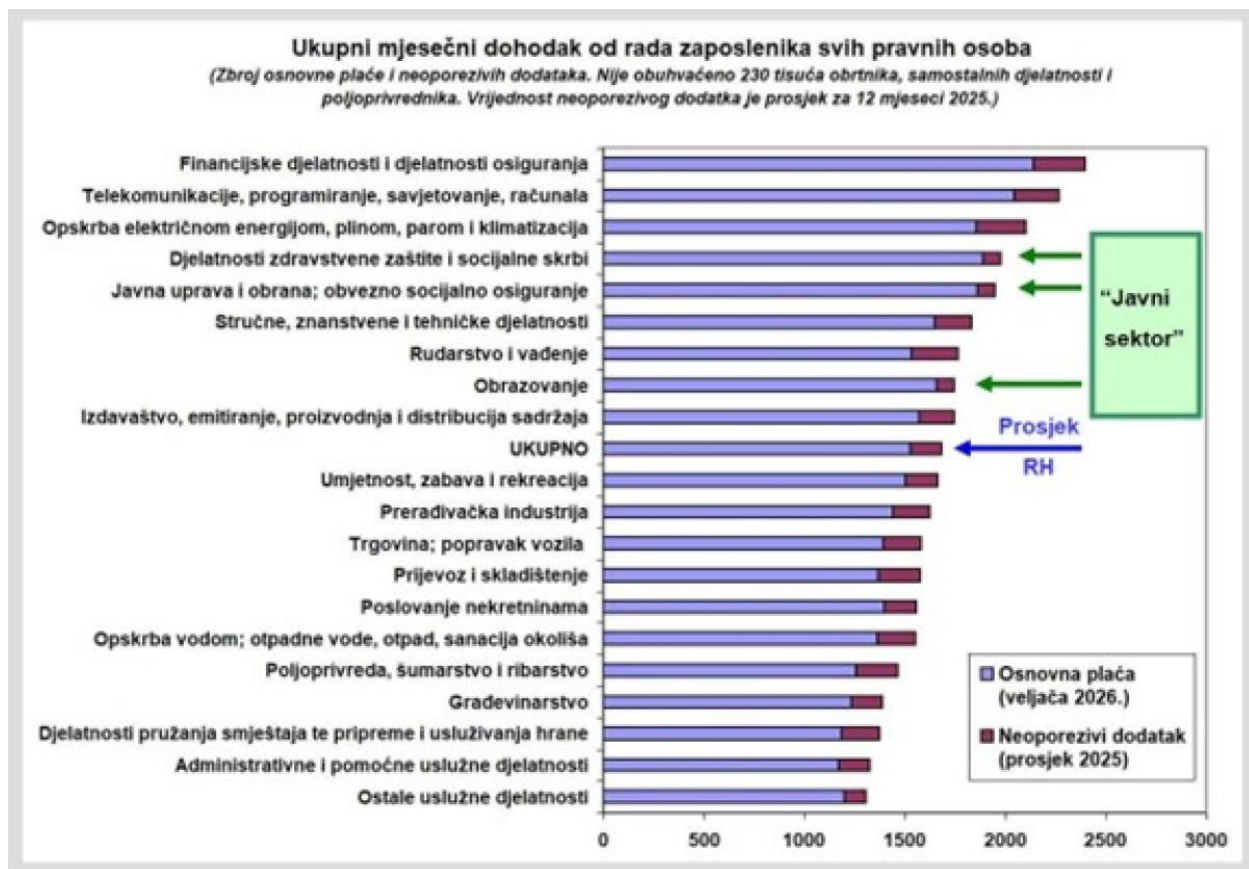
je s time u vezi manipulacija reći da je „prosječna plaća“ npr. u djelatnosti G (*Trgovina na veliko i malo*) u veljači 1392 eura, ako je stvarna prosječna plaća 1392+162 eura – jer prosječno svaki zaposlenik u tom sektoru mjesečno ima još 162 eura dodatka na osnovnu plaću. *Plaća* je 1554, a ne 1392 eura.

Poslodavci nerijetko već prilikom zapošljavanja kompletnu plaću predstavljaju kao *kompozitnu* – „osnovna plaća ti je ovolika, a onda na to idu prijevoz, obrok, redovita mjesečna nagrada za radne rezultate...“. Privatni poslodavci jako dobro iskorištavaju sve pogodnosti koje država pruža s tim u vezi, dok javni sektor takve načine isplate koristi u prilično manjoj mjeri. Pa se onda i stvarna razlika mjesečnih primanja u odnosu na medijski predočene „prosječne plaće“ mijenja u korist privatnog sektora. Sljedeća slika prikazuje uvećanje osnovne mjesečne plaće neoporezivim dodatcima iz veljače 2026., kod nekih djelatnosti i preko 10%:

(Napomena: s obzirom na različite fluktuacije neoporezivih dodataka tijekom godine, za sliku je uzet mjesečni prosjek za sve mjeseci u protekloj godini. Naime, u javnom sektoru redovita je uglavnom samo naknada prijevoza, veći iznos dobiva se božićnicom, pa veljača nije referentna. U privatnom sektoru uz prethodno spomenuto uobičajeniji su i drugi dodatci koji se isplaćuju redovito odnosno mjesečno, u znatno većim iznosima i drugačijim tempom – npr. dodatak za hranu, redovite nagrade i sl. Tri grupacije djelatnosti koje „ekonomski analitičari“ u cjelini proglašavaju „javnim sektorom“ označene su zeleno.)

Stvarni legalni *neto* mjesečni dohotci zaposlenika (*pune plaće*) u svih 20 područja djelatnosti u veljači 2026., s osnovnom plaćom uvećanom za neoporezivi dodatak, prikazuje i sljedeća slika. Pogled na nju vam može dati i dojam o tome je li medijski naslov o „600 eura većoj plaći u javnom sektoru“ realan:

Vrlo je *ne-fer* da upravo neki lobisti poslodavaca, kojima je država neoporezivim dodatcima izašla u susret, sad nariču nad *premalim rastom plaća u privatnom sektoru* u odnosu na javni sektor. Pa cilj je i bio da poslodavci u privatnom sektoru isplate svojim zaposlenicima manje osnovne oporezive plaće (i manje bruta), da bi dali manje *davanja državi*, a onda sebi i svojem zaposleniku preko neoporezivih dodataka ostavili više novca. Kako će to podijeliti između sebe i svojih zaposlenika zapravo je najvažnije pitanje na sve ove teme, ujedno i predmet spora njih i sindikata njihovih zaposlenika.

Ovo što je predstavnik udruge poslodavaca Ivan Odrčić učinio izašavši u javnost s bombastičnim brojem od „600 eura više“ *u javnom sektoru u odnosu na privatni sektor*, pa to brojni mediji odmah prenijeli u naslove [\[vii\]](#), posebno je promašeno i prilično bezobrazno. Naime, usporedio je (prethodno opisan pogrešnim metodama) baš *bruto*-iznose isplaćenih osnovnih plaća!

Time ne samo da je izostavio neoporezive neto-dodatke nadodane *neto*-plaćama, nego i neizravno iskriticizirao namjeru Vlade da poslodavcima omogući isplaćivanje manjeg *bruta*! Država je smanjila *bruto* poslodavcima, a oni sad žale jer je taj *bruto* premali u odnosu na bruto u javnom sektoru?! Zar Ivan Odrčić želi da Vlada vrati poslodavcima obavezu plaćanja većeg *bruta*, pa da onda razlika tog *bruta* u odnosu na javni sektor bude manja?! Poslodavci to mogu sami – nije zabranjeno isplaćivati više kroz oporezivo, a manje kroz dodatke. (Pa bi i npr. bolje stajao javni

zdravstveni sustav, u kojem i privatni i javni zaposlenici jednako dugo pate na listama čekanja, iako u njega uplaćuju iz nejednakih *bruta*.)

Osim svega toga vezanog uz poreze postoji i „sivi/crni“ kanal. Dio mjesečnih primanja određenog broja zaposlenika privatnog sektora čini novac koji prolazi *mimo radara*. Posljednjih godina manje nego prije, država sve više kontrolira, ali još uvijek dosta. Pa ako DZS-ovoj *prosječno isplaćenoj plaći* u privatnom sektoru osim *neoporezivog dodatka* dodamo i *sivi/crni dodatak*, onda ta privatna plaća izgleda znatno primamljivije nego što to neki medijski lobisti nastoje prikazati. Možda ponekad i pretekne javnu plaću.

Kad razmišljamo o poslodavcima i privatnom sektoru, skloni smo instinktivno stvoriti zastarjelu sliku na kojoj je to isključivo vlasnik male tvornice cipela koji teškom mukom isplaćuje plaće jer se bori s jeftinijim uvozom, ali i groznim državnim *nametima*. Međutim, vrlo je vjerojatno takav u manjini, a privatni sektor je jako šarolik. Među svima ostalima – postoje u njemu i nekakvi *agregatori*. A među njima možda imamo i ovakve poslodavce i pripadajuće isplate plaća privatnog sektora (Dnevnik.hr):

*“Proživio sam pakao! Dobio sam **ugovor na četiri sata koji nikad nije prijavljen**, rekli su mi da je pro forme, samo da dobijem opremu i da mogu krenuti odmah voziti”, rekao je jedan od dostavljača za DNEVNIK.hr i dodao da mu je agregator kazao kako će ga u konačnici **prijaviti na dva sata, no da mora voziti najmanje 30 sati biciklom odnosno 40 sati automobilom tjedno jer da inače njegova tvrtka nema zarade.**”*

Osim takvih i sličnih pojava, svakako treba razmisliti i o „(ne)isplaćenoj plaći“ onih 230 tisuća obrtnika, samostalnih djelatnika i poljoprivrednika, odnosno o prilično bitnom i često profitabilnom dijelu privatnog sektora kojeg neki ekonomski stručnjaci redovito zaboravljaju uvrstiti u svoje „ekonomske analize“ kad uspoređuju javni i privatni sektor. Vrijedilo bi pogledati njihove mjesečne dohotke, a onda razmisliti je li moguće da npr. stolar, vodoinstalater, keramičar, odvjetnik, samostalni arhitekt ili konzultant doista žive od zraka jer nemaju baš ništa što bi se moglo poistovjetiti s *mjesečnom plaćom*.

Trebali bismo razmisliti i zašto mlada osoba umjesto odlaska na fakultet nakon kojeg joj se smiješi početna učiteljska plaća od 1481 eura radije odabire odmah početi konobariti. Je li to zbog prosječne konobarske „plaće“ od 1314 eura koju ubilježavaju DSZ i *ekonomski stručnjaci*, ili ipak zbog realnih mjesečnih prihoda koji su možda i veći od te konkretne učiteljske plaće?

PROBLEM 4: USPOREDBA „PROSJEČNE PLAĆE“ JAVNOG I PRIVATNOG SEKTORA ZAPRAVO I NIJE USPOREDBA ISTIH ZANIMANJA – ČAK I KAD BI POSTOJALI PODATCI

Jedan od promotora *libertarijanske* ideologije, Aleksandar Musić, nedavno je u emisiji *Peti dan* ponovio prastaru *psihološki zavodljivu* ideju da bi zaposlenik javnog sektora trebao imati manju plaću nego onaj u privatnom iz razloga veće sigurnosti i *neboravka na tržištu* (jednostavnije: *mirnog sna*). Slažem se s tom konstatacijom, ali se ne slažem s implikacijom koju i on i svi ostali *lobisti interesa kapitala* imaju u vezi konkretnih osoba koje se pritom

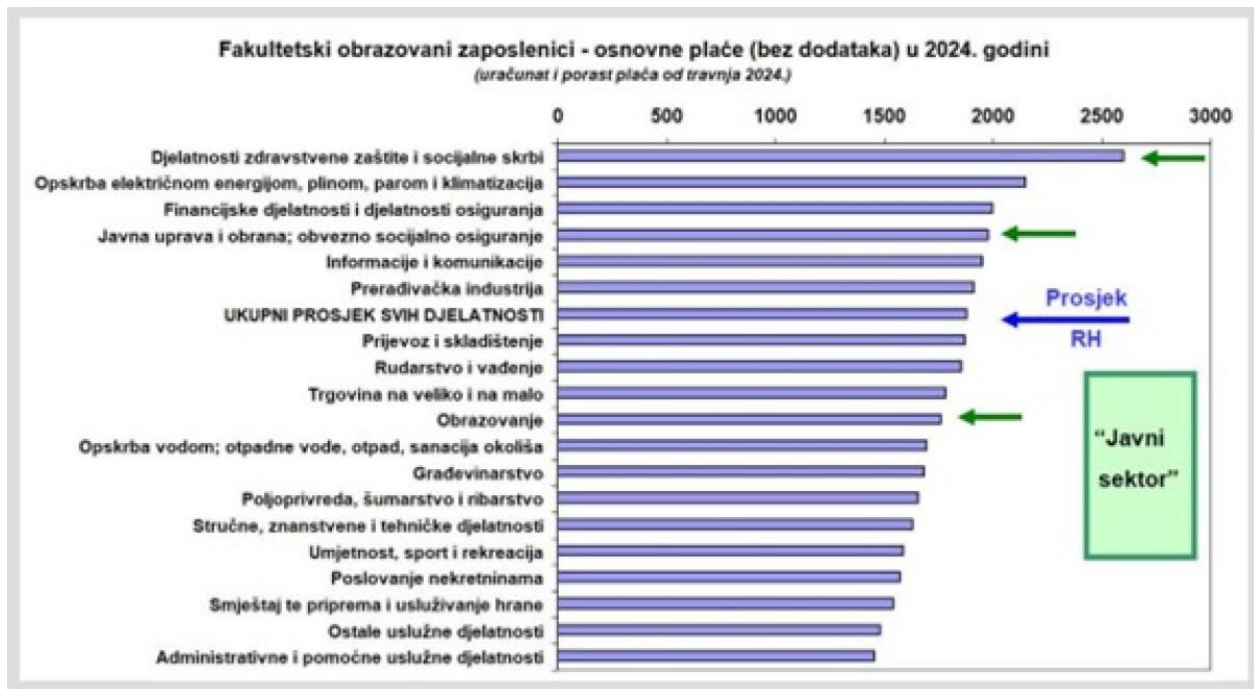
uspoređuju. Promašeno je reći da bi kirurg u javnom sektoru trebao imati manju plaću nego razvozač pizza u privatnom sektoru („zbog mirnog sna tog liječnika“).

Ni Musić ni ostali *libertarijanski* demagozi ne izgovaraju baš takvu besmislicu, ali ona ipak proizlazi iz jedine „analize“ na koju se pozivaju – usporedbe *imaginarne* prosječne plaće u „*dva sektora*“. Jasno je da se pojam „prosječne plaće“ privatnog sektora (pogotovo ovako *krnje* kako to oni *računaju*) odnosi predominantno na jedne struke, a kod javnog sektora na neke druge struke. Kao što je besmisleno čuditi se da liječnik ima veću plaću od razvozača pizza, tako je i besmisleno čuditi se nad većom prosječnom plaćom ovakvog „javnog sektora“ u odnosu na onaj reducirani „privatni sektor“ kojeg uvrštavaju u jednadžbe. Normalno je i za stanovništvo Hrvatske poželjno da liječnik u javnoj bolnici (i privatnoj!) ima veću plaću od razvozača pizza u privatnom sektoru.

Što bi trebao raditi netko tko nije sklon medijskom lobiranju i manipuliranju, nego preferira ozbiljniju analizu? Trebao bi usporediti ista zanimanja u onim grupacijama djelatnosti u kojima postoji i javni i privatni sektor. Npr. kako stoji plaća zubara u javnom sektoru u odnosu na plaću zubara (plus dobit/profit ako je vlasnik ordinacije) u privatnoj ordinaciji. Tko više zarađuje, javni ili privatni zubar? Plaća dekana javnog visokog učilišta u odnosu na plaću dekana privatnog visokog učilišta (plus dobit/profit ako je vlasnik). Tko više zarađuje? Plaća medicinske sestre u javnom domu zdravlja u odnosu na plaću medicinske sestre u privatnoj ordinaciji. Itd. Na taj način bismo otkrili zarađuje li se u zdravstvu i obrazovanju više ako ste zaposleni u javnom dijelu sustava ili ako ste u privatnom dijelu sustava.

Jesam li otkrio toplu vodu s ovim prethodno navedenim? Treba li biti baš vrhunski genijalac za shvatiti da se uspoređivati treba ono što je usporedivo? Kako to da *ekonomski magovi* udruge poslodavaca, kakvi su Hrvoje Stojić ili Ivan Odrčić, ne znaju da treba uspoređivati usporedivo? Podatci za javni dio tih djelatnosti mogu se naći. Za privatni ne. Preciznije – ja ih ne mogu naći jer privatni subjekti ne objavljuju podatke o plaćama, neoporezivim dodatcima i ukupnim zaradama svojih zaposlenika (i vlasnika). Ali Irena Weber i Hrvoje Stojić koji su u vrhu udruge poslodavaca mogu sve svoje privatne članove u zdravstvu i obrazovanju zamoliti da pošalju podatke. Zašto to ne rade, u kolopletu namjerno plasirane medijske PR-magle, samo je retoričko pitanje. Bolje je na medijskoj konferenciji davati pitke fraze kakve su npr. „trećina Hrvata radi za državu“ ili „plaća u javnom sektoru je 600 eura veća nego u privatnom“.

Kako izgleda primjerenija usporedba *neto* plaća, i to bez neoporezivih dodataka, prikazuju i sljedeće slike (vrijednosti u eurima). Pregled je izrađen na temelju meni najnovije dostupne DZS-ove raščlambe po stručnoj spremi za 2024. godinu koja, iako relativno stara, ipak dobrim dijelom uračunava i onaj veliki porast plaća javnog sektora te 2024. godine. Pogled na prvu sliku vam može reći je li fakultetski obrazovanoj osobi privlačno od 20 područja djelatnosti privatnog i javnog sektora odabrati baš sektor *Obrazovanje*, s manjom plaćom od prosjeka države za fakultetski obrazovane, ali i od npr. sektora trgovine, prijevoza ili prerađivačke industrije:

Druga slika donekle sugerira je li osobama s nižom stručnom spremom, npr. spremačicama ili vozačima, ekonomski povoljnije raditi u javnom obrazovanju ili u npr. banci, odvjetničkom uredu ili medijskoj kući:

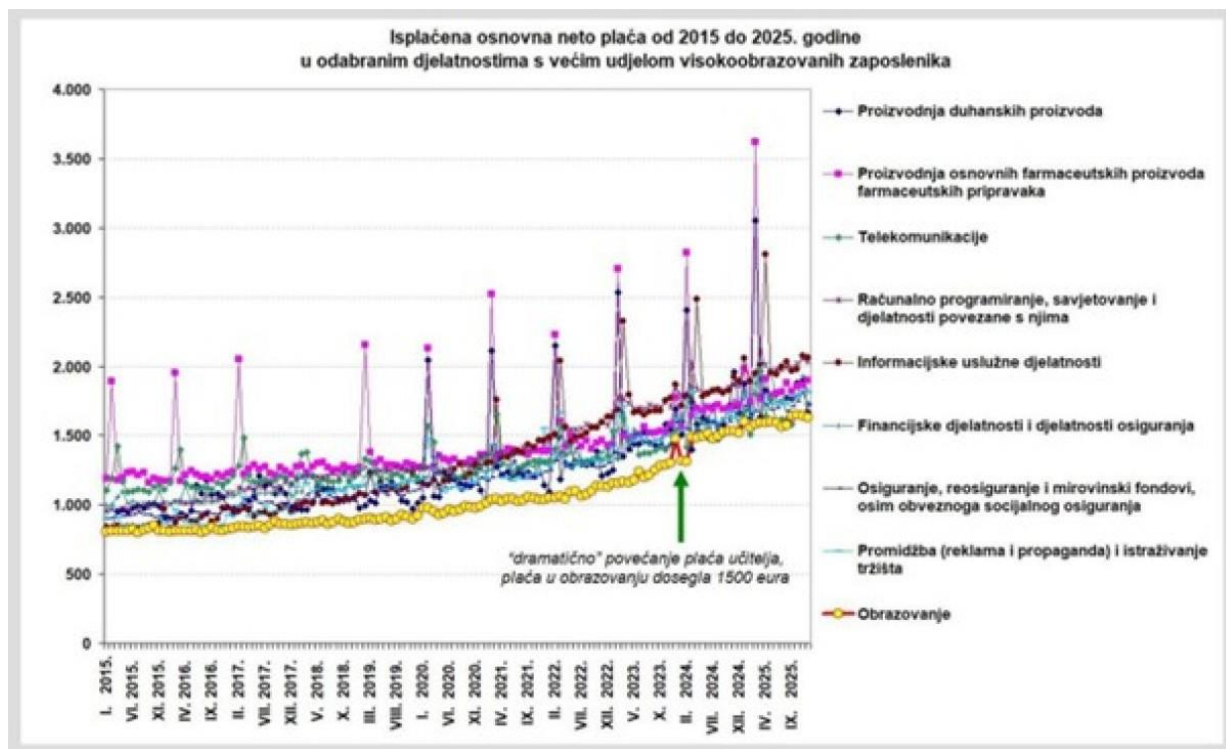
(Napomena: budući da na prethodna dva prikaza nisu uračunati i neoporezivi dodatci plaćama, situacija za tri „javnosektorske“ grupacije još je lošija od prikazanoga.)

Iz prethodne dvije slike, usput, možete steći dojam o tome zašto su na prosvjedima i u štrajkovima najčešće zaposlenici javnog obrazovanja. Ne samo da za *paralelne* stručne spreme imaju niže plaće nego u većini privatnog

sektora, nego im čak i *paralelna* radna mjesta unutar javnih i državnih službi nose manju plaću u odnosu na sud, javnu upravu i sl.

Namjerno umanjene plaće istih *rangova zanimanja* u obrazovanju u odnosu na ostatak javnog sektora imaju za cilj dodatno oslabiti javno obrazovanje, da bi se otvorio prostor za što veći ulazak privatnih subjekata na *tržište obrazovanja*. Onako kako je to ministar Fuchs zamislio svojom *reformom*, vjerojatno analogno onom što se već *dogodilo* sa zdravstvenim sustavom.

Dobro je vidjeti i porast plaća od 2015. do 2026. godine u *Obrazovanju* u odnosu na neke *privatno-sektorske* grupacije djelatnosti u kojima je također veći broj VSS zaposlenika. Na slici vidljivo da je *Obrazovanje* 2015. bilo *prilijepljeno za rep* ostalima (žuti kružići na slici), od tad godinama polako zaostajalo s plaćama u odnosu na ostale, a onda „monstruoznim povećanjem plaća“ 2024. godine ponovno došlo *na rep* ostalima:

(Napomena: budući da na prikazu nisu uračunati i neoporezivi dodatci plaćama, situacija za grupu *Obrazovanje* lošija je od prikazanoga.)

Kao što je vidljivo iz prethodne slike – *libertarijanci* mogu mirno spavati, sve je u redu. Učitelji i nakon „dramatičnog“ povećanja njihovih plaća 2024. godine i dalje imaju manje plaće od VSS zaposlenika u privatnom sektoru. Javni učitelj i dalje ima manju plaću od privatnog marketinškog odnosno *komunikacijskog* eksperta koji smišlja reklamni slogan „Osjećaj se povezano – *doomscrollaj* satima za nula eura“, „Nitko te ne sputava, imaš beskrajnu slobodu lamatanja kosom (uz ovaj proizvod)“ ili neku sličnu *novostvorenu vrijednost* koju taj učitelj *programirano* sisa.

Prave usporedbe plaća/zarada javnog i privatnog sektora moguće bi bilo napraviti jedino na razini pojedinog konkretnog zanimanja odnosno istog radnog mjesta u javnom i privatnom sektoru.

PROBLEM 5: USPOREĐIVATI PLAĆE JE UGLAVNOM PROMAŠENO. TREBA USPOREĐIVATI ZARADE JAVNOG I PRIVATNOG SEKTORA

Isplaćene plaće tek su dio priče o tome kako u nekom trenutku stoje javni i privatni sektor. Ne mislim sad pri tome samo na dio osobnih primanja zaposlenika isplaćen kroz neoporezive dodatke ili na sivo/crno, već i na pojmove „marža“, „honorar“, „dobit“, „profit“, „keš“, „renta“, „manča“ i sl.

Veliki broj ljudi u Hrvatskoj zarađuje, a da ta zarada ne dolazi do njih nikakvim *oporezivim plaćama*. Npr. u državi u kojoj je ukupan broj zaposlenih u javnim i državnim službama oko 250 tisuća istovremeno oko 500 tisuća ljudi iznajmljuje nekretnine. Zarada od najma je posve privatna, baš kao i zarada banaka, trgovačkih lanaca, teleoperatera, konzultanata, IT-a, brokera, komunikacijskih stručnjaka, avioprijevoznika, osiguravatelja, hotelskih tvrtki, restorana, agregatora, *ekonomskih stručnjaka-lobista*, kladioničara i svih ostalih poslodavaca i *samostalaca* koje predstavljaju ili ne predstavljaju Irena Weber ili Hrvoje Stojić. Kako stoje sve te zarade privatnog sektora zadnjih godina? Kako stoje osobni *primitci* pojedinaca u vidu dividendi?

Koliko iznosi vrijednost novca kojeg ste u jednoj svojoj tvrtki u kojoj imate zaposlenike (npr. *Damir-proizvodnja*) prikazali kao trošak jer ste taj novac prebacili u drugu svoju tvrtku u kojoj ste jedini zaposleni (npr. *Damir-savjetovanje*) kao prihod? Kako stoji dobit koja se isplaćuje umjesto *plaće*, u Hrvatskoj koja je morala uvesti zakonsku *minimalnu direktorsku plaću* (!), jer su direktori prije toga sami sebi isplaćivali baš onu *minimalno minimalnu*? Gazda jednog kafića nedavno je javno izjavio da si *mora* isplatiti minimalnu direktorsku „plaću“ (onu koju ubilježava DZS, tada 1100 eura), jer *to traži država*, a ostatak njegove zarade ne ide kroz plaću. On si ne želi isplatiti veću plaću, isplaćuje si samo onu minimalnu koju *mora*.

Mislimo li i mi, kao i neki „istaknuti ekonomski stručnjaci“, da taj gazda kafića, ili njegovi konobari, živi od te isplaćene DZS-ove plaće – samo te koja ulazi u „prosjek plaća privatnog sektora“? I taj dio, *dobit* za velike i za male igrače privatnog sektora, *de facto* ulazi (i) u osobnu zaradu privatnog sektora, iako ne prolazi kroz *osnovnu isplaćenu plaću u veljači*.

Kako stoje iznosi novca koji se u privatnom sektoru koristi za kupovinu robe i usluga za vlastite potrebe – ali *na firmu*? Jako puno dobara i usluga kod osoba u privatnom sektoru, uključujući i nekretnine, automobile, gorivo, dnevnice, telekomunikacijske troškove, hranu, piće, zdravlje, osiguranje i sl. *plaća firma*. Je li tako? „Plaću“ bi u tom smislu trebalo gledati kao ukupnu vrijednost koju osoba u javnom odnosno privatnom sektoru dobiva od svojeg rada, baš kao i od svojeg vlasništva. Nije baš da privatni sektor živi samo od *isplaćene osnovne plaće* koju bilježi DZS, kao što je to približno slučaj kod medicinske sestre ili učiteljice u javnom sektoru. One si benzin i pretplatu na telefon kupuju jedino od plaće, a ne *na firmu* ili od dobiti.

PROBLEM 6: FAMOZNE ANALITIČKE NADGRADNJE S UDJELOM U BDP-U I MAGLOVITIM DALEKIM IZVORIMA PODATAKA

Da bi sve tobože djelovalo znanstveno utemeljeno, medijski lobisti koji žele djelovati *znanstveno* i *neutralno* nastoje predočavati nekakve komparativne analize. Nastoje ostaviti dojam da ne manipuliraju. Iznose nekakve brojeve i postotke. *S decimalama.*

Jedna od komparativnih metoda koju koriste je i međusobna usporedba država po udjelu nečeg u BDP-u. Problem je što se uporno drže službenog BDP-a. Oni zaista vjeruju da konobar ili vozač u Hrvatskoj zarađuju mjesečno samo 1300 eura koliko im je „službeno ubilježena plaća u DSZ-u“. Međutim, Hrvatska je po nekim izvješćima među državama s najvećim udjelom *neslužbenog BDP-a* u EU – procjene [\[viii\]](#) *sive ekonomije* idu i do preko 30 %. Taj udio ilegalnih ekonomskih aktivnosti u BDP-u jako varira među državama, a pripada uglavnom privatnom sektoru. Zašto je to bitno? Zato što uporno ignoriranje *ilegalnog* dijela BDP-a obezvrjeđuje sve komparativne analize država EU-a koje neki faktor prikazuju u odnosu na BDP.

Npr. *udio države u BDP-u* je bitno drugačiji ako računate samo na 100 milijardi eura legalnog BDP-a u odnosu na stvarnost u kojoj je to možda realnih 130 milijardi (s uračunatom *sivom ekonomijom*). Udio plaća javnog sektora u BDP-u znatno je manji ako se te plaće stave u odnos s realnih 130, a ne 100 milijardi. Drugim riječima – „problem uhljeba“ kao *prevelikog utega* realno je zapravo znatno manji. Manji i od onog što žele prikazati, ali i u usporedbi s drugim državama EU-a, u kojima je udio ilegalnog dijela BDP-a znatno manji nego u Hrvatskoj.

Poseban problem predstavljaju izvori nekih podataka kojima neki *ekonomski stručnjaci* mašu u medijima. Mediji funkcioniraju tako da neki od tih lobista u nekom trenutku iznese neku puku tvrdnju, a ta tvrdnja se tobože *argumentira* pukom izjavom „najnoviji podatci pokazuju“. Uobičajeno se ne navode konkretni izvori tih podataka – tko ih je i gdje izračunao na temelju nekih stvarnih vrijednosti.

Javni podatci za plaće javnog i privatnog sektora ionako uopće ne postoje, ali ni neki udjeli nečeg u BDP-u koji se predstavljaju u javnosti nemaju jasne tragove utemeljenosti. A nakon što u nekom trenutku u nekom mediju netko od tih *ekonomista-lobista* nešto izjavi – kreće prepisivanje na 50 drugih medija, u novije vrijeme i u *chatbotove*. I tako tobožnji „podatak“ o javnom sektoru postaje *istina*, u drugim medijima *kopipejstana* uz *uklesanost u kamen* rečenicom „istaknuti ekonomski stručnjak upozorava“. Bez ikakvih naznaka konkretne analize koja stoji iza toga. (I od koga plaću prima taj *istaknuti ekonomski stručnjak*.)

PROBLEM 7: NE, „DRAMATIČNI“ PORAST PLAĆA JAVNOG SEKTORA NIJE UZROK SVIH NAŠIH PROBLEMA. A NIJE NITI DRAMATIČAN

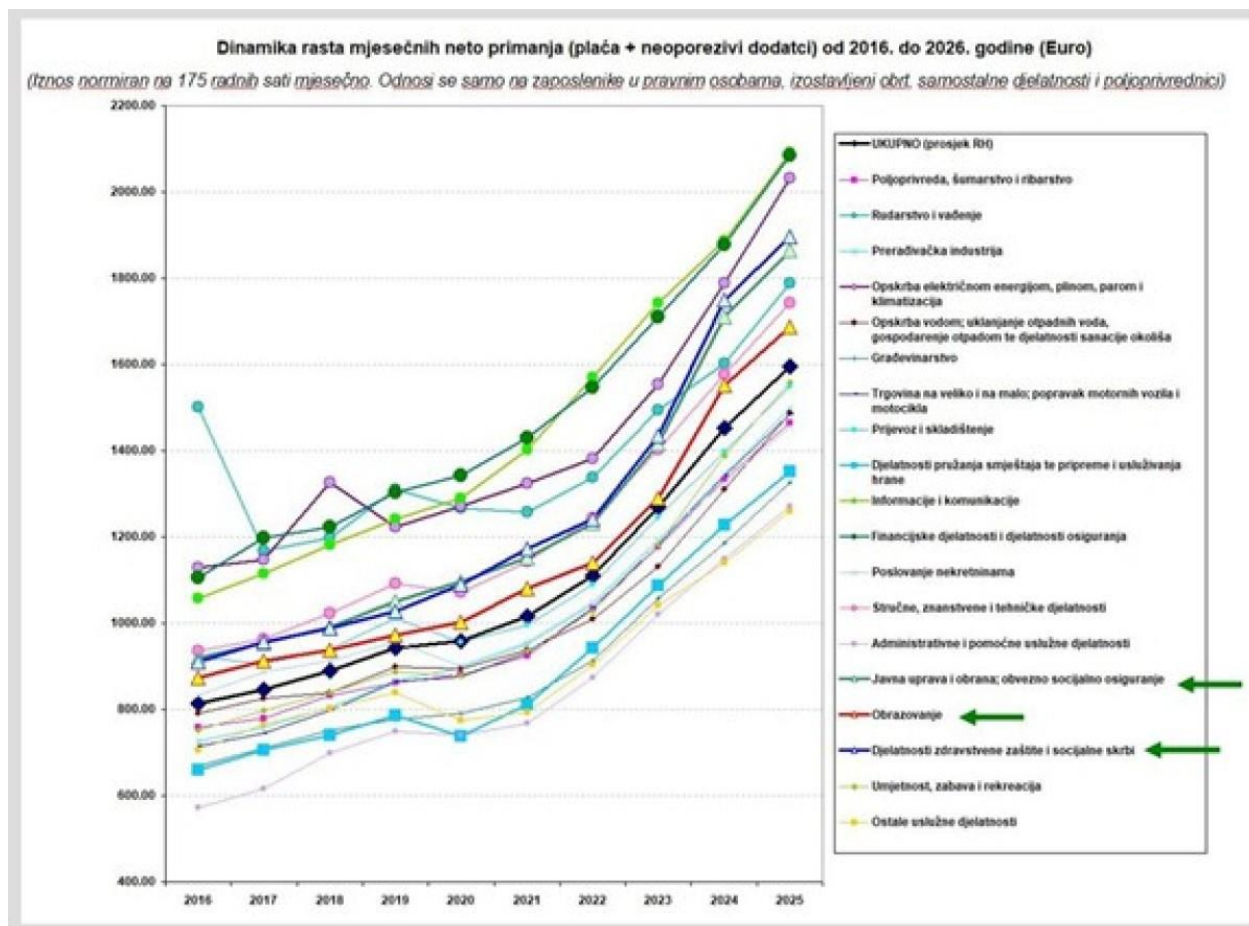
U posljednje dvije godine javnost je od „ekonomskih stručnjaka“ bombardirana problemom *dramatičnog porast plaća javnog sektora* iz 2024. godine kojim je *HDZ predizborno kupio svoje birače*. Istovremeno se ne čuje da su i plaće privatnog sektora manje-više podjednako (po)rasle. *Lobisti* u medijima neizravno stvaraju *opći dojam* da javne plaće

rastu, a privatne stoje. Međutim, koliko su stvarni mjesečni prihodi zaposlenika u pravnim osobama krajem 2025. veći od onih iz 2015. godine prikazuje sljedeća slika:

Iz slike je vidljivo da su izjave vladajućih uglavnom ispravne – prosječni mjesečni prihod svih javnih i privatnih zaposlenika u Hrvatskoj je u tih 10-ak godina porastao nešto manje od 100 %. Međutim, plaća najveće grupacije javnih službi, Obrazovanja, porasla je manje. Ona je 2015. godine bila tek oko 7,5 % viša od prosječne plaće u Hrvatskoj (što je prilično niska razlika s obzirom na udio VSS zaposlenika), a 2025. se, dakle – nakon „dramatičnog porasta plaća učitelja“, ta razlika smanjila na oko 6,5 % u odnosu na prosječnu plaću RH. Jednostavnije – plaća u *Obrazovanju* u proteklom desetljeću porasla je manje od hrvatskog prosjeka. Sjetite se i toga kad na ulici vidite te učitelje i školske spremačice koje njihov ministar namjerno ponižava.

Druga stvar vidljiva na prethodnoj slici je i porast plaća privatnog sektora. Trgovina, zabava, prerađivačka industrija i turizam rasli su po stvarnim plaćama zaposlenika podjednako kao i javnosektorski prvak u plaćama (*Zdravstvo*), a znatno više nego *Obrazovanje*. To „ekonomski stručnjaci“ uvijek zaborave spomenuti. Kojom dinamikom su sve privatne i javne plaće rasle tijekom posljednjih 10 godina, prikazuje sljedeća slika:

Iz prethodne slike može se naslutiti manje-više podjednak rast svih plaća, i javnih i privatnih, s time da je u dijelu privatnog sektora koji ima nižu razinu obrazovanja zaposlenih vidljivo „sedlo“ (pad) u vrijeme oko pandemije koronavirusa, dok je u sektorima vezanima za financije i komunikacije primjetna začuđujuća otpornost na krizu i zapravo prilično stabilna stopa rasta kroz čitavo razdoblje.

Ta dva privatno-sektorska područja djelatnosti, kao i opskrba električnom energijom, po plaćama nadmašuju kompletan javni sektor, s kojim dijele veći udio visokoobrazovanih zaposlenika. Da, plaće 3 područja u kojima su i zaposlenici javnog sektora u 2024. godini porasle su *strmije*, međutim u nekim drugim periodima su *strmije* rasle plaće u nekim djelatnostima privatnog sektora. I ukupno gledano, ne čini se da javni sektor gledajući djelatnosti s većim udjelom visokoobrazovanih (sve linije iznad linije prosjeka) ima veće plaće u odnosu na privatni sektor.

Treća stvar koja bi nekome mogla pasti na pamet je zabluda da je skoro 100 % veća plaća nakon tih 10 godina nekakav jako veliki korak u bolji standard, posebno kad se uspoređuje sa *službenim inflacijama*. Međutim, iako je možda ukupna inflacija od 2015. do 2025. manja od 100 %, ono što jedan dio zaposlenih vidi i osjeća je stvarna inflacija, ona koja se odnosi na glavninu proizvoda i usluga koje baš oni trebaju za *obični život*.

Nije inflacija svima ista. Npr. cijena kvadrata stana na području Hrvatske službeno je u promatranom periodu narasla 130 % (a na područjima kojima gravitira većina građana i više). Tih 130 % je porasla i cijena najma stana u Zagrebu. Ulaznica za Prirodoslovni muzej u Zagrebu 2015. godine koštala je 20 kn (2,65 eura), dok je danas 15 eura, odnosno 466 % više. Kava u kafiću na špici 2015. godine prosječno je koštala 10 kuna (1,3 eura), dok je danas teško na takvim mjestima proći ispod 3 eura. Pizza i obični ćevapi su tada koštali oko 4 eura, a danas su 10 eura, što je poskupljenje od 150 %. Cijena postavljanja keramičkih pločica po kvadratu tada je bila 10-15 eura, danas je... Muško šišanje tad je bilo cca 5 eura, a danas je preko 20 eura. Tenisice su tada bile 30-40 eura, danas su 100. Apartman u Crikvenici tad je koštao 50-ak eura, a sad je 136 eura. Maturalna putovanja, jabuke, povrće za juhu i toaletni papir poskupjeli su više od 100 %, sir i salama i do 150 %, jaja i do 200 %.

Bez obzira na službenu inflaciju [ix] i činjenicu da neki drugi proizvodi i usluge nisu jako poskupjeli (npr. pretplate, benzin, kazalište, telekomunikacije, javni prijevoz, ulje...), danas i s ovom 100 % većom plaćom jedan dio zaposlenika može sveukupno imati manje tog *običnog normalnog života* nego 2015. godine. Pa prosvjeduju, jer žele natrag taj *običan život* [x] i jer znaju da je tu *razliku u cijeni* dobio netko drugi, netko tko danas živi znatno bolje nego 2015. godine. Možda upravo onaj u čije ime pojedini „ekonomski stručnjaci“ opsjedaju medije.

To da učiteljice svojim plaćama nisu *otele* plaću razvozaču pizza, već na tom razvozaču zarađuje netko drugi – znaju i učiteljica i razvozač pizza. Ne nasjedaju na izjave *nekih istaknutih ekonomskih stručnjaka*. Zato i prosvjeduju zajedno na ovom nedavnom prosvjedu, zajedno i privatni i javni sindikati.

ZAKLJUČNO

Ne postoje podatci o prosječnoj plaći u javnom i privatnom sektoru. Kad god konzument hrvatskih medija čuje ili pročita nekakav broj ili postotak u vezi toga, ili pak na tome tobože temeljene izjave *ekonomskih stručnjaka*, zapravo je izložen jednoj malo j laži ili bar manipulaciji odnosno „aproximaciji u nedostatku podataka“. Od strane osoba koje su tek obrazovanjem ekonomisti, a poslom lobisti interesa bogatih.

Zahtjevi sindikata na nedavnom prosvjedu čine nam se nerealnima i naivnima. Ali kad se sagleda struktura argumentacije – i nisu toliko promašeni. Bar imaju utemeljenje u nečem, npr. u odnosu plaća i cijena u usporedbi s Europom, dovoljno za sindikate. S druge strane njihove barikade su oni koji se predstavljaju znatno ozbiljnijima, medijski dotjeranijima i zaogrnutima „ekonomskom stručnošću“ i nekim navodnim *dalekim analizama*. Međutim, njihove „analize“ nekad i znatno *promašenije* nego sindikalne.

Priča o „plaćama“ u privatnom sektoru znatno je kompleksnija od tog upornog *blebetanja* o PDV-u ili javnom sektoru. Netko bi to trebao ozbiljnije odnosno *strukturiranije* obrađivati i predočavati javnosti, a ne da to rade biotehnolozi ili lobisti. „Plaća“ u privatnom sektoru zapravo je tek manji dio zarade privatnog sektora.

Trebalo bi uspoređivati zarade (a ne plaće) osoba u javnom i privatnom sektoru, pa utvrditi slijedeće: zarada zaposlenika u javnom sektoru sastoji se gotovo isključivo od plaće, a ta plaća javnog sektora je u rasponu od oko 800

eura za spremačice na javnim fakultetima do oko 5500 eura za premijera Plenkovića. U privatnom sektoru je minimum zarade nula, minimum plaće zaposlenika također oko 800 eura (plus dodatci), ali maksimum može biti i 100 tisuća i 5 milijardi. Raspon zarada privatnog sektora je puno veći[xi], a kod onih s jačim zaradama u privatnom sektoru nerijetko tzv. „plaća“ zapravo i nije presudna ili je čak formalno ni nema (nije u DSZ-ovom „prosijeku plaća“).

I u privatnom sektoru, kao i u javnom, postoji čitava lepeza posve različitih djelatnosti, situacija i stanja. Postoje u privatnom sektoru iznimno profitabilne priče, a postoje i ekonomski prilično lagodne situacije (s mirnim snom) – npr. kod multinacionalnih i ostalih oligopolista, pojedinih turističkih i ugostiteljskih djelatnika, rentijera, građevinaca, nekih obrtnika, onih *slizanih s državom ili strankom* i sl.

Postoje među njima i oni koji jednostavno ne žele isplatiti veće plaće, već žele maksimizirati dobit i sebi nagomilati nekretnine, umjetnine i automobile. Dobit ponekad prekomjerno odlazi u drugim smjerovima od plaća zaposlenika koji tu dobit svojem poslodavcu stvaraju. S druge strane, postoje u privatnom sektoru i brojni pojedinci koji nažalost jedva drže glavu iznad vode, a postoje i tvrtke koje su u sličnoj situaciji. I to ne zbog „premale kvalitete ili produktivnosti rada“ niti zbog „slabog menadžmenta“. Neke od njih su niskoprofitabilne zbog stanja u branši, zbog nemilosrdne konkurencije velikih i stranih igrača na tržištu, nemogućnosti ulaska u lance prodaje, premalog obujma proizvodnje ili broja poslovnica da bi postigli konkurentnu jediničnu cijenu ili ulaz na tržište, sveprisutne nelojalne konkurencije i sl. Takvi jednostavno ne mogu isplatiti veću plaću.

S treće strane postoje i kompletni poslovni modeli temeljeni na minimalnoj plaći, s često uključenim *azijskim nesretnicima* koji ukupno snižavaju tu tzv. „prosječnu plaću privatnog sektora“. Itd. Nije na meni da raspetljavam složene situacije u izuzetno šarolikom privatnom sektoru, ali vjerujem da su zaposlenici u njemu racionalni. Ako je poslodavac pošten i jednostavno nema prostora za veće plaće, *dijeli sudbinu* sa svojim zaposlenicima, ne vjerujem da će zaposlenici prosvjedovati. S druge strane, ako zaposlenici dobivaju premale plaće, a istovremeno vide da si vlasnik ili menadžment kupuju luksuzne automobile i brojne nekretnine, isplaćuju velike bonuse i veliku dobit (ili kod velikih igrača – iznose dobit iz zemlje), onda će vjerojatno shvatiti da prostora za povećanje plaća ipak ima. I da nije problem u „PDV-u i javnom sektoru“ kako to uporno propovijedaju lobisti tih vlasnika i tih menadžmenata u medijima.

Podjelu zaposlenih na one „javne“ i na one „privatne“ uporno forsiraju da bi stvorili međusobnu podjelu među onima koji teško prate cijene, da bi skinuli odgovornost sa sebe samih. Možda bi bolje bilo podjelu napraviti drugačije – recimo na one koji si iz zarade mogu priuštiti kvadrat stana od 4000 eura i one koji to ne mogu. Tko su jedni, a tko drugi? I kome će nakon kupnje ovi prvi iznajmljivati taj stan? Ovim drugima? I, možda najzanimljivije – za koliko? Sukladno inflaciji ili malo više od toga?

[ii] Nasuprot propagandi koja nastoji obmanuti da pojam „sindikata“ znači „javni sektor“, iza organizacije ovog sindikalnog prosvjeda s idejom o 2200 eura plaće, *krovno-podredno* stoje i: Sindikat bankarskih i financijskih djelatnika Hrvatske, Hrvatski sindikat telekomunikacija, Sindikat pomoraca Hrvatske, Nezavisni cestarski sindikat, Samostalni sindikat radnika tehničkih pregleda vozila u Hrvatskoj, Samostalni sindikat uslužnih djelatnosti Hrvatske, Sindikat grafičara i medija, Nezavisni sindikat “Čakovečki mlinovi”, Nezavisni sindikat “Slobodna Dalmacija”, Sindikat radnika Ericsson Nikola Tesla, Nezavisni sindikat mljekarske i prehrambene industrije, Nezavisni sindikat “Zagrebačke pivovare”, Nezavisni sindikat radnika u proizvodnji hrane i pića, Sindikat radnika aerodroma Zagreb, Sindikat radnika koncerna Podravka, Sindikat tekstila, obuće, kože, gume Hrvatske, SING – Sindikat gospodarstva, Sindikat poljoprivrede, prehrambene industrije i vodoprivrede, Sindikat umirovljenika Hrvatske, Sindikat Spačva, Slavonsko-baranjski sindikat, Udruga sindikata vozača i prometnih radnika Hrvatske, Udruga radničkih sindikata Hrvatske, Sindikat zaposlenih u poljoprivredi, prehrambenoj i duhanskoj industriji i vodoprivredi Hrvatske, Sindikalni kolektiv udruženih prekarnih radnica i aktivista, Sindikat-Tiger.

[iii] Prema istraživanjima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo te stručnih udruga čak 73% srednjoškolaca ima iskustva s klađenjem, dok se njih 20% (prvenstveno mladića) redovito kladi i kocka.

[iiii] *Antijavnosektorski* lobisti pri napuhavanju broja zaposlenika tobože preglomaznog javnog sektora često na onih 250 tisuća zaposlenika javnih i državnih službi (stvarni javni sektor) nadodaju i proizvoljni broj zaposlenika javnih tvrtki pa čak i tvrtki u državnom vlasništvu, koji nemaju veze s proračunom i djeluju na temelju zarade, često i na tržištu. Pa tako dolazi do tragikomičnih situacija da predstavnica HUP-a Irena Weber javno nariče nad neistinom da „svaki treći Hrvat radi za državu“, očito ciljajući i na zaposlenike tvrtki u državnom (su)vlasništvu, a istovremeno joj u skupštini tog njenog HUP-a uz posve privatne tvrtke sjede i Croatia Airlines, Energetski institut Hrvoje Požar, FINA, Hrvatska pošta, Hrvatska poštanska banka, Hrvatske šume i INA. Ako je to sve „javni sektor“, onda HUP može lako riješiti taj dio unutar svojih redova, a ne ih pribrajati javnim učiteljima, policajcima i medicinskim sestrama koji primaju plaću iz proračuna.

[iv] Meni je i DZS-ova metodologija računanja prosječne plaće za svaku od 20 grupa djelatnosti sporna, jer ni ona sama ne uračunava baš sve plaće. Osim toga, u preširoko postavljenim grupacijama djelatnosti miješaju se jabuke i kruške, pa je teško shvaćati detalje i donositi znanstvene zaključke iz zbirnih i nestrukturiranih prosjeka djelatnosti. Da – to je usklađeno s EU, ali ni EU kao ni OECD sa svojim „prijedlozima“ nisu znanstvene organizacije. Onaj tko želi biti ozbiljan trebao bi se odnositi prema tim brojevima s oprezom i ogradom i svakako ne iznositi dramatične javne zaključke na temelju istih. Ne znam što imamo od prosjeka zbrojenih plaća svih kirurga i svih spremačica u svim javnim i privatnim bolnicama zajedno, srodniji su meso i zelje kod sarme nego ta dva radna mjesta u bolnici. Prije nekoliko godina su vozači saniteta štrajkali zbog samo 700 eura plaće, a sudski namještenici i službenici zbog samo 500-njak eura plaće. Je li to trebalo povisiti ili ne? Doista vozač saniteta i sudski službenik trebaju imati minimalac, jer *uprosječno* s kirurgom ili vrhovnim sucem imaju *dobru plaću*?

[v] Npr. zastupnica u zagrebačkoj Gradskoj skupštini Dina Dogan koja je povodom ovog sindikalnog prosvjeda svim medijima uputila oštro kontra-prosvjedno pismo „Evo zašto mene nećete vidjeti na današnjem prosvjedu sindikata“ zaposlenica je jednog privatnog visokog učilišta. Boreći se protiv povećanja plaća u javnom djelu obrazovanja, ona se zapravo bori protiv plaća svoje javne konkurencije unutar javno-privatnog obrazovnog sustava. A njena osobna (privatna) plaća ulazi u ovu čudnu metodologiju jer se broji kao – javna.

[vi] Kad se zbroje samo godišnje mogućih 1200 eura paušala za hranu, 500 eura zdravstvenog ili dodatnog osiguranja, 1200 eura nagrade, zatim božićnice i regresi do 700 eura, 140 eura dara po djetetu zaposlenika dolazi se do oko 300 eura koje u prosjeku svakog mjeseca poslodavac može dodatno davati zaposleniku bez da to uđe u osnovnu plaću na koju se plaća porez. Uz to postoji i naknada za prijevoz (0,50 eura po km) te čitav niz mogućih dodatnih isplata vezanih uz neke specifične događaje, potrebe ili stanja zaposlenika.

[vii] Stvarna razlika *neto* primanja s uračunatim dodatcima između 3 grupe djelatnosti koje lobisti proglašavaju „javnim sektorom“ s jedne strane i prosjeka preostalih 17 grupacija djelatnosti s druge strane je prema mojem proračunu oko 270 eura. Što prilično ima smisla s obzirom na to da su u te tri „javne“ grupe djelatnosti koncentrirani visokoobrazovani zaposlenici.

[viii] [https://www.sabor.hr/hr/press/priopcenja/visa-europe-u-saboru-predstavila-rezultate-studije-
o-sivoj-ekonomiji-u-hrvatskoj](https://www.sabor.hr/hr/press/priopcenja/visa-europe-u-saboru-predstavila-rezultate-studije-o-sivoj-ekonomiji-u-hrvatskoj)

[ix] Način izračuna službene inflacije prilično je zamršen. Uz sve svoje prednosti, metodologija „anketiranja“ određenog broja građana i lančanog vezanja udjela pojedinih grupa troškova iz godine u godinu krije i neka ograničenja.

[x] Običan život se za neke ljude moguće zadnjih 5 ili 10 godina promijenio znatno dramatičnije nego što se to odražava u postotku službene inflacije. Naime, ako su neki građani s vremenom reducirali svoje potrebe, prestali koristiti neke usluge, počeli kupovati jeftinije (i nekvalitetnije) verzije hrane i ostalih proizvoda – oni će živjeti znatno lošije nego što će se promijeniti i iznos i udio tog troška u ukupnom trošku. Npr. možete danas potrošiti jednakih 100 eura na hranu ili odlazak u kafić, ali ćete danas za tih 100 eura kupiti prilično drugačiju hranu nego tada, odnosno u kafiću umjesto tadašnjeg plaćanja nekoliko punih rundi pića prijateljima danas plaćati samo rijetke kave sebi. Moguće je da ćete danas znatno više vremena provesti u *depresivnim* traganjima za popustima u dućanima nego 2015. godine, a i to da će vam u najvećim gradovima najam stana pojesti znatan dio one 100 %-tne razlike plaće u 2026. u odnosu na 2015. godinu. Naprosto – kad danas platite najam stana, vama ostatak mjesečnih prihoda više nije 100 % veći nego taj ostatak 2015. godine, nego možda tek 50-60 %. Pa s tih 50-60 % više pokušavate sustići porast ostalih cijena od 2015-2026. godine.

Službena statistika inflacije („Indeks potrošačkih cijena“ DZS-a) uopće ne uračunava porast cijene kvadrata stana pri kupnji (kupnja stana službeno se smatra „investicijom“ a ne troškom!), a trošak najma stana računa na temelju prosjeka Hrvatske! Dakle, kad danas vidite službenu statistiku inflacije, nekakav broj, on je uračunao i porast

cijene najma stana kao prosjek između cijene najma Zagreba i Splita s jedne strane, i najma stana u npr. Novskoj ili Gračacu s druge strane. Budući da je koncentracija npr. učitelja ili medicinskih sestara, ali i razvozača pizza i blagajnica, znatno veća u Zagrebu i Splitu, njihova je osobna inflacija znatno veća od službene ukoliko su u najmu. Mnogi jesu, pogotovo naši sugrađani porijeklom iz Azije. A budući da je najam stana u Zagrebu i Splitu poskupio više od ostaloga, vrijedi spomenuti i da je taj višak novca (višak nad službenom inflacijom) završio u nečijim rukama – *privatnosektorskim* rukama.

[\[xi\]](#) Postoji priličan broj ljudi u privatnom sektoru koji zarađuju više od premijera Plenkovića u javnom sektoru. Ali oni ne zarađuju „plaćama“, posebno ne onim bruto-plaćama na koje se plaćaju porezi i doprinosi.